

PROP DEL MAR!

Guimerà_Papasseit
Concert homenatge

BARCELONA

Dimecres 24 d'abril de 2024 a les 20h

Palau de la Música Catalana

PROP DEL MAR!

Guimerà_Papasseit
Concert homenatge

Prop del mar!, és una commemoració musical per reivindicar i gaudir del nostre patrimoni musical i literari en el centenari de la mort de dues figures cabdals de la literatura catalana, *Àngel Guimerà* i *Joan Salvat-Papasseit*, agermanades pel mar en la seva vida i obra.

L'artista **Josep Castells Planas**, escenògraf de reconegut prestigi, juntament amb el seu germà bessó, Jordi Castells Planas, han rebut multitud de premis i reconeixements com la Creu de Sant Jordi de la Generalitat de Catalunya o el Premi a la trajectòria professional de l'Associació de Crítics de Teatre, han creat escenografies per a companyies teatrals del prestigi de Comediants, La Cubana, Dagoll Dagom o La Fura dels Baus i també han treballat per al cinema, la televisió i la publicitat.

En **Josep Castells Planas** ens ha fet un regal fantàstic: ens ha donat una obra pictòrica que ens ha permès fer una edició d'obra gràfica pel projecte, la qual podeu adquirir, que representa el paper del mar en la vida i obra d'aquestes dues personalitats de la nostra cultura.

Amb una edició limitada a 50 exemplars numerats i signats per l'artista, ara mateix ja es una obra d'art de col·leccionista.

Per sempre més l'obra d'en **Josep Castells Planas** quedarà vinculada a aquest fantàstic projecte commemoratiu del centenari de la mort de dos grans escriptors il·lustres del nostre país: *Àngel Guimerà* i *Joan Salvat Papasseit*.

El projecte es materialitzarà en els concerts-homenatge organitzats per l'Associació Joan Manén i l'Associació El Cor Canta que durà aquestes obres al Palau de la Música Catalana de Barcelona, al Teatre Fortuny de Reus i finalment al Teatre Àngel Guimerà del Vendrell.

Si voleu un dels 50 exemplars d'aquesta obra, podeu enviar un correu a: **info@elcorcanta.cat**

El Cor Canta

JOAN
MANÉN

ASSOCIACIÓ
EL COR CANTA

CASTELLS PLANAS

Prop del mar, una commemoració musical

Les commemoracions literàries d'enguany ens condueixen a celebrar la memòria de dos grans escriptors, la vida i l'obra dels quals transcorre... **prop del mar**, eix transversal escollit per al concert d'avui. **Àngel Guimerà** neix al mig de la mar, a Santa Cruz de Tenerife, de família procedent del Penedès, un espai de ceps i pàmpols que voregen el Mediterrani, “mar de verdor que serra amunt t'estens”, en la visió de l'autor. Entre els sis i els dotze anys, **Joan Salvat-Papasseit** és acollit a l'Asilo Naval, vaixell ancorat al moll de Barcelona. Aquest espai i els elements que el configuren, veles, barques, palmeres, gavines, el far... són referents dels *Poemes en ondes hertzianes* i de *L'irradiador del port i les gavines*.

L'Associació Joan Manén i l'Associació El Cor Canta presenten aquest concert que ens permetrà gaudir de l'obra de quatre compositors catalans que han gestat obres sobre textos de Guimerà i Salvat-Papasseit: Francesc Pujol, Enric Morera, Eduard Toldrà i Gerard López Boada. La recuperació d'una obra pràcticament inèdita de Joan Manén, el seu *Concert per a violoncel i orquestra*, posarà en valor l'obra d'un dels compositors catalans més prolífics i reconeguts en l'àmbit europeu del segle XX.

L'**obertura Terra baixa** de **Francesc Pujol**, va ser estrenada amb èxit el 1930 per l'Orquestra Pau Casals dirigida pel mateix compositor. La partitura manuscrita d'aquesta obra es conserva al Fons Francesc Pujol del Centre de Documentació de l'Orfeó Català i ha estat expressament editada per ser interpretada en aquest concert, noranta-sis anys després de la seva estrena.

La primera part clourà amb el **Concert per a violoncel i orquestra** del compositor i violinista **Joan Manén**. L'any 1911 Pau Casals va escriure una carta al compositor en què li deia: “...has escrit pel violoncello? - tindria en molt de gust en tocar alguna obra teva”. Manén molts anys més tard, el 1934, escriu: “Amic Casals després d'apropr vint anys de la teva sugestió he terminat el Concert per a violoncel. Vols sentir-lo?”. Casals treballà el concert durant poc temps perquè, arran dels conflictes bèl·lics a Espanya i Europa, els dos artistes es distanciaren i el concert que li havia estat dedicat restà inèdit durant força temps. L'any 1946 el violoncellista Gaspar Cassadó va interessar-se per l'obra i l'estrenà amb èxit el 5 de gener de 1947 a Roma. De l'obra, el mateix Cassadó en va dir: “El Concert es desvincula de qualsevol forma coneguda o acadèmica. En la maduresa de la seva producció Manén troba noves estructures per emmarcar el seu llenguatge musical com a compositor mediterrani. Manén s'emancipa decididament del ritme de dansa i del cant folklòric espanyols per convertir-los en una autèntica música simfònica, música abstracta, fusionant-los amb una tècnica harmònica i contrapuntística sàvia i personal”.

Enric Morera va acabar **Titaina** l'abril de 1909, a partir d'un llibret escrit per Àngel Guimerà. Es va estrenar al Teatre del Liceu el gener de 1912. La història té el nom de la seva heroïna, una gitana atrapada en la misèria, una venedora ambulat explotada per una mena de proxeneta que l'obliga a participar en tot d'actes criminals, una dona maltractada que es rebel·la contra la injustícia. Estructurada en dos quadres i amb una durada de poc més d'una hora, és una òpera breu però intensa, com els grans títols del verisme.

El cicle **La rosa als llavis** per a veu i orquestra fou compost per **Eduard Toldrà** entre 1935 i 1936, i dedicat a la gran soprano Conxita Badia. L'obra, guanyadora del Premi Albéniz de la Generalitat, no es va poder estrenar fins onze anys més tard, el 14 de novembre de 1947, en tornar a Catalunya la cantant, després del seu exili a l'Argentina; una llarga absència que posà a prova la fidelitat del compositor envers la intèrpret escollida. Dels trenta-dos poemes de Joan Salvat-Papasseit, Toldrà n'escull sis; el cicle comença amb un poema que parla de la pèrdua de l'estimada i acaba amb un vibrant “Visca l'amor”; al centre, quatre cançons que descriuen amb atmosfera bucòlica i preciosista brevíssimes imatges d'amor.

Finalitzarà el concert una obra de recent creació, composta el 2019 en homenatge a Joan Salvat-Papasseit: **Camí de sol** de **Gerard López Boada**. L'obra va ser guanyadora de la primera edició del Concurs Internacional de Composició per a Cor i Orquestra “El Cor Canta”. Els dos poemes escollits, radicalment diferents en estil i intenció, han proporcionat al compositor els elements idonis per crear una obra també amb dos llenguatges ben diferenciats; mentre el poema “Les formigues” (de *L'irradiador del port i les gavines*) és tractat a partir de melodies fragmentades, vitals i rítmiques amb un llenguatge neoclàssic, el poema “Ara no es fa però jo encara ho faria” (de *L'Ossa Menor*) és traduït musicalment amb un estil conservador, líric i fins i tot postromàntic.

Ferran Gadea, Daniel Blanch, Joaquim Rabaseda

PROGRAMA

1a part

Terra Baixa

Obertura per al drama d'Àngel Guimerà

Francesc Pujol

(1878-1945)

9'

Concert per a violoncel i orquestra op. A-31

Joan Manén

(1883-1971)

30'

Andante energico e pesante – Allegro con moto –

A tempo (Allegro) – Cadenze – Andante energico e pesante

Guillermo Pastrana, violoncel

2a part

Titaina (selecció)

Òpera sobre un llibret d'Àngel Guimerà
per a soprano, tenor, cor i orquestra

Enric Morera

(1865-1942)

20'

Escena 1 (1r quadre)

Final de l'Escena 7 (1r quadre)

Final de l'Escena 2 (2n quadre)

Serena Sáenz (Titaina)

Roger Padullés (Eudald)

La rosa als llavis

sobre poemes de Joan Salvat Papasseit
per a soprano i orquestra

Eduard Toldrà

(1895-1962)

12'

1. Si anessis tant lluny

2. Mocador d'olor

3. ...l el seu esguard

4. ...l el vent deixava dintre la rosella

5. Seré a ta cambra

6. Visca l'amor

Serena Sáenz, soprano

Camí de sol

Homenatge a Salvat Papasseit
per a tenor, cor i orquestra

Gerard López Boada

(1969)

13'

Roger Padullés, tenor

Orquestra Camerata XXI - Ciutat de Reus

El Cor Canta

(Elisenda Carrasco, Eva Martínez i Jordi Lluch, directors)

Néstor Bayona, director

Guillermo Pastrana, violoncel

Serena Sáenz, soprano

Roger Padullés, tenor

Salvador Alsius, presentador i rapsode

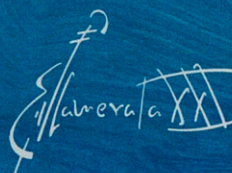
PROGRAMA COMPLET

Organitza:

El Cor Canta

Amb el suport de:

Ajuntament de
Barcelona

Generalitat de Catalunya
Departament
de Cultura

100
Àngel Guimerà

100
Joan
Salvat-Papasseit